Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

12 январь, жума, 1996 йил
Сотувда эркин нархда. № 9 (1262)

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА УЧРАШУВ

11 январь куни Вазирлар Маҳкамасида Ўзбекистон Республикаси ва Япония ўртасида ҳукуматлараро алмашув ноталари имзоланди.

Ҳужжатларни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Саидмухтор Саидқосимов ва Япониянинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Укэру Магосаки имзолади. Бу аҳдлашув икки мамлакат ўртасида соғлиқни сақлаш соҳасидаги ҳамкорликни янада ривожлантиришни кўзда тутади.

Айни пайтда У. Магосаки Япония ҳукуматининг «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаcига 400 миллион иен миқдоридаги беғараз ёрдамини топширди. Мазкур маблағ, асосан, Андижон вилоятидаги шифохоналарнинг аҳволини яхшилаш, мамлакатимизда оналик ва болаликни ҳимоя қилишга сарфланади.

(ЎзА).

АХБОРОТ МАРКАЗИ ТУЗИЛДИ

Республика Президенти девонида Ахборот маркази тузилди. Марказнинг асосий мақсади — мамлакатимиз халқига ва жаҳон жамоатчилигига Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислоҳотлар, сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маънавий соҳаларда рўй бераётган ўзгаришлар ҳақида тезкорлик билан мунтазам ва батафсил хабар бериб туришдан иборат.

Шу муносабат билан республика газета ва журналлари, радио-телевидение, нашриёт раҳбарлари, етакчи журналистлар, ноширлар иштирокида учрашув бўлди. Унда мазкур марказнинг фаолияти, республика оммавий ахборот воситалари олдида турган долзарб вазифалар хусусида фикрлашиб олинди.

Учрашувда республика Президентининг Давлат маслаҳатчилари Темур Алимов, Хайрулла Жўраев, Президентнинг Матбуот котиби Мурод Муҳаммад Дўст иштирок этди.

(ЎзА).

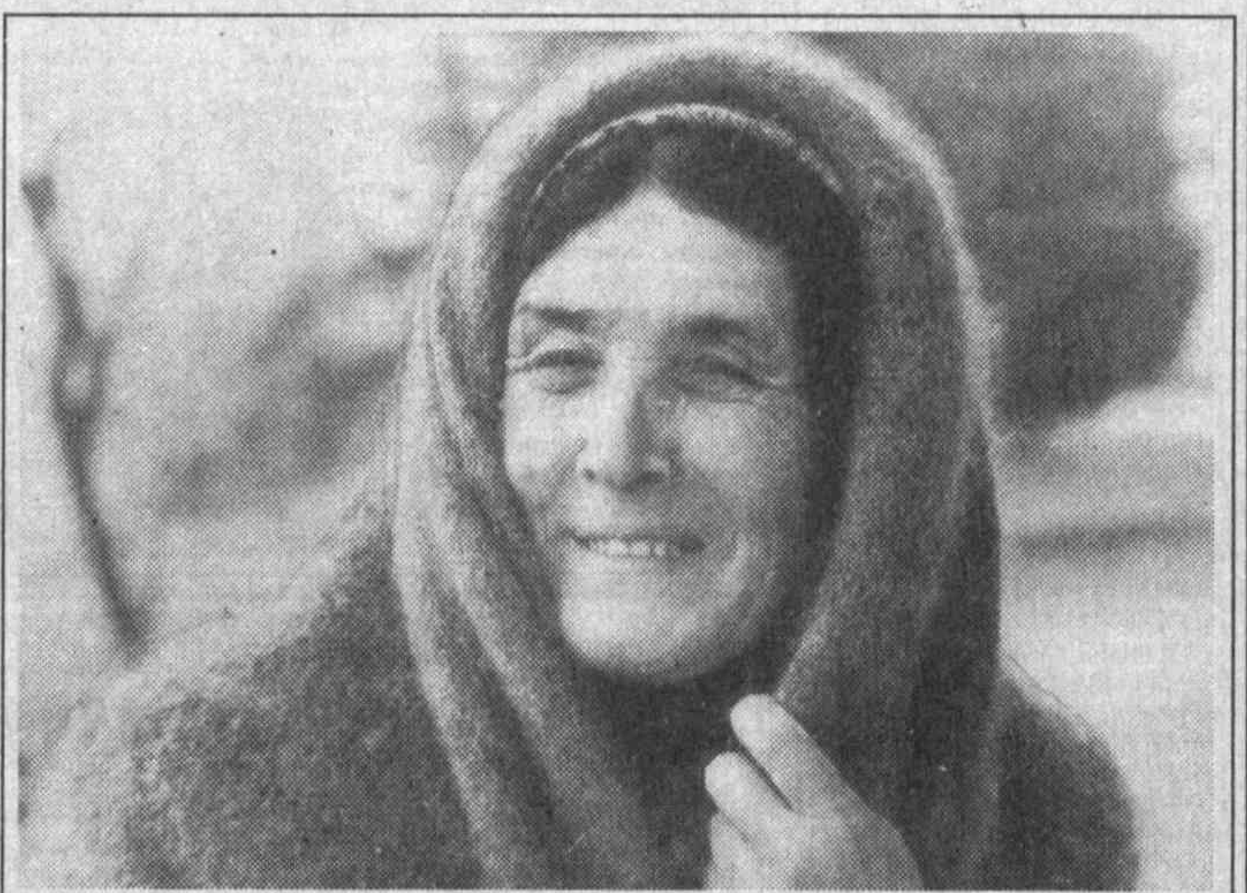

Шаҳрихон туманидаги «Шаҳрихон» жамоа хўжалигида Мунисхон Қаюмовани уста пахтакор, ташаббускор бригада етакчиси сифатида ҳурматлашади. Кўп йиллардан буён хўжаликнинг 1-бригадасига бошчилик қилиб келаётган Мунисхон деҳқонлар қалбига йўл топа билади, ҳар бир ишни жамоа аъзолари билан бамаслаҳат ҳал этади. Бирон йил йўқки, у бошчилигидаги жамоа ўз режаларини уддаламаган бўлсин. Айни кунларда ҳам бригада далаларида иш тўхтагани йўқ. Бу ерда ариқ-зовурларни тозалаш, далага маҳаллий ўғит чиқариш ишлари уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

СУРАТДА: илғор бригада етакчиси Мунисхон Қаюмова.

Тоҳиржон УЛУҒБЕК олган сурат.

КОЛЛЕКТОР ҚУРИЛИШИНИ ЯНАДА ЖАДАЛЛАШТИРИШ КЕРАК

Амударёга Беруний насос станцияси томонидан йилига 800 миллион куб метр оқава сувлари ташланади. Шу боис бундан икки йилча муқаддам коллектор ва дренаж сувларининг бевосита Амударёга оқизилишига барҳам бериш мақсадида Қорақалпоғистонда махсус иншоот — бош жанубий коллекторни қуриш режаси жамоатчилик томонидан катта хурсандчилик билан кутиб олинган эди.

Ушбу аҳамиятли иншоотнинг бош пудратчиси бўлган «Орол сувқурилиш» бирлашмаси бўлинмалари қурилишни жадал суръатлар билан бошлаб юбордилар. Агар қурилишни маблағ билан таъминлашда баъзи узилишларга йўл қўйилмаганида, 1995 йилнинг ёзида Оролга бош жанубий коллектор орқали сув етиб борган бўлар эди. Шунга қарамасдан қурувчилар мазкур объектда йилига ўртача ярим миллиард сўмлик ишларни бажаришга муваффақ бўлмоқдалар. Холбуки, бирлашма яна ҳам кўпроқ маблағни ўзлаштириш имкониятига эгадир.

Айни пайтда бажарилган ишларга ҳам маблағнинг ўз вақтида етказиб берилмаётганлигидан қурилиш суръати ой сайин сустлашиб бормоқда. Ҳар дақиқада 95 куб метр сув ўтказадиган, узунлиги уч юз чақиримдан ошиқроқ бўлган иншоотни тезроқ ишга тушириш асосий вазифа бўлиб қолмоқда.

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• *Иқтисодиёт қирралари*

МАҚСАДИМИЗ ЖАҲОН БОЗОРИГА ЧИҚИШ

— дейди «Нафиса» ҳиссадорлик жамияти жамоаси

Шофирконда мазкур ҳиссадорлик жамиятини билмайдиган кишининг ўзи йўқ. Бошдан у туман саноат комбинати сифатида ташкил топган эди. Сўнгра гилам тўқиш фабрикасига айлантирилди. Бироқ, ҳадеганда корхона ишида силжиш бўлавермади. 1993 йили эса мазкур корхона очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди.

— Аввал ҳам шу корхонада ишлаганман, — дейди жамият бошқаруви раиси Тожимурот Тўраев. — Ишлаб чиқарган маҳсулотимиз халқ талабига жавоб берадими, йўқми? Бу билан ҳеч кимнинг иши йўқ эди. Бунинг устига, олинган фойданинг 50 фоизи вазирликка, қолган қисми эса вилоят бошқармаси чўнтагига тушарди. Шукрки, иқтисодий ислоҳотлар бошланиб, фабрикамиз ҳиссадорлик жамиятига айлантирилгач, меҳнат унумдорлиги ошди. Халқимиз талабига жавоб бераоладиган маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Олдин қарзга ботиб юрган корхона 1994 йилни 846 минг сўм соф фойда билан якунлади. Бу кўрсаткич 1995 йилнинг 9 ойида 375 минг сўмни ташкил этди. Бундан ҳам даромад қилишимиз мумкин эди, афсуски хомашёни қиммат нархларда сотиб олганимиз боис, маҳсулот таннархи ҳам қимматлашди. Харидорларимизни бироз чўчитиб қўйдик, шекилли.., — дейди Тожимурот ака.

Ҳақиқатан ҳам, харидор дидига мос, арзон ва қулай маҳсулот ишлаб чиқариш бугунги кун талаби. «Нафиса» ҳиссадорлик жамияти аъзолари бунинг йўлини топишди. Масалан, рангли иплар корхонанинг ўзида тайёрланса, маҳсулот икки баробар арзонлашади. Бунинг учун маҳаллий хомашё, жун етарлича топилади. Фақат рангли ипларни тайёрлаб берадиган замонавий технологияни сотиб олиш керак, холос. Яқинда Россиядан худди шундай ускуна қабул қилиниб олинди. Демак, маҳаллий Бухоро гиламларини халқимизга энг арзон нарҳларда етказиб бериш имконияти пайдо бўлаётир.

Фабрикада ишчиларга қандай қулайликлар яратилгани билан ҳам қизиқдик. Яқинда жамият аъзолари учун 75 ўринли ошхона ва чойхона ишга туширилди. Тез кунда ювиниш, соғломлаштириш, дам олиш ва тиббий хоналаридан иборат маиший ва маданий хизмат кўрсатиш мажмуи фаолият кўрсата бошлайди. Мана шу қурилишлар учун 700 минг сўмдан ошиқроқ маблағ сарфланди.

Корхона фақатгина гилам тўқиш билан чекланиб қолмайди. Эндиликда унинг тармоқлари яна биттага кўпаяди. Қисқа фурсатда маҳаллий хомашё, қўй ҳамда мол терисидан шуба ва оёқ кийимлар тайёрлайдиган цех ишга туширилади. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, ушбу цех 400-500 минг сўм ортиқча даромад бериши мумкин экан. Мақсадимиз ўз маҳсулотларимиз билан жаҳон бозорига чиқиш, — дейди фабрика директори. — Биз Туркманистондаги «Чоржўй» фермер ишлаб чиқариш бирлашмаси билан туркман гиламларини ҳамкорликда тўқиб, четга чиқариш ҳақида шартнома туздик. Яқин кунларда қардошлар билан биргаликда иш бошлаймиз...

650 кишилик «Нафиса» ҳиссадорлик жамияти жамоаси катта ва равон йўлга чиқиб олиш арафасида. Жамоа ҳар бири 10 миллион 62 сўмлик акция чиқарган. Унинг 40 фоизи давлатники бўлса, 60 фоизи корхонанинг ўзиникидир. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган гилам ва эсдалик совғалари кўзингизни қувнатади. Қўлигул тўқувчиларнинг меҳнати, жаҳон бозорида ҳам қадр-қиммат топишига шубҳа йўқ. Чунки жамоада меҳнатга муносабат тубдан ўзгарди, изланувчанлик ва яратувчилик муҳити қарор топди.

Маннон ОТАБОЙ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ШИША ИДИШЛАР КЎПАЯДИ

Хўжайли шаҳри яқинида йилига 20 миллион дона шиша идиш чиқарадиган завод фойдаланишга топширилди.

Корхона асосан маҳаллий хомашё билан ишлайди. Айни пайтда турли ҳажмда шиша банкалар чиқарадиган линиялар қурилиши давом этмоқда.

Янги заводнинг ишга туширилишига бағишланган йиғилишда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси У. Аширбеков сўзга чиқди.

(ЎзА).

• *«Биртаям танқид натижасиз қолмайди»*

«ЛОҚАЙДЛИК»

(«Халқ сўзи», 1995 йил, 5 декабрь)

Газетамизнинг юқоридаги сарлавҳали мақоласида Самарқанд шаҳридаги Сиёбча ариғи ташландиқ ҳолга келиб қолганлиги, меҳнаткашларнинг мурожаатига эса шаҳар ҳокимияти эътибор бермаётганлиги баён этилганди. Ушбу масала юзасидан қуйидаги мазмунда жавоб келди.

Самарқанд шаҳар ҳокимлиги Ҳусайн Байқаро кўчасида истиқомат қилувчи фуқаро З. Жумаевнинг «Сиёбча» ташландиқ ариғини тозалаш ҳамда ҳимоя зонасини тиклаш масаласи бўйича мурожаатига қуйидагиларни маълум қилади.

Жорий йилнинг 26 апрель куни бўлган табиий офат-сел келиши натижасида, Сиёбча каналининг Бозорова ва Курчатов кўчалари оралиғида сувнинг сатҳи кўтарилиб, канал ёқасида жойлашган уй-жойларнинг бир қисми нособ ҳолга келди.

Шаҳар ҳокимлиги томонидан табиий офат натижасида талофат кўрган оилалар вақтинчалик шаҳар ҳудудида жойлашган олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ётоқхоналарига жойлаштирилиб, тегишли шароитлар яратиб берилди. Янги қурилган уй-жойлардан 16 та оилага хонадон ажратилиб, кўчирилди, 2 оиланинг уй-жойлари қайта қурилди, 2 таси таъмирланди.

Шаҳар ҳокимлиги хузурида ташкил этилган махсус ишчи гуруҳи томонидан тааллуқли корхона ва ташкилотларни жалб этган ҳолда, ҳашар йўли билан Сиёбча каналининг 500 метр келадиган қисми («Динамо» стадионидан Курчатов кўчасида жойлашган макарон фабрикаси оралиғида) тозаланиб, сув сатҳи 1-1,5 метр пасайтирилди ва асли ҳолига келтирилди. Келгусида техника билан ишлаш учун ҳимоя зонаси очилди. Ариқ охирги 30-35 йил давомида биринчи марта тозаланди.

Каналнинг Курчатов кўчаси ва макарон фабрикаси ҳудудидан ўтадиган қисми қайтадан тикланди, ноқонуний қурилган объектлар бузилди. Ҳашар йўли билан қилинган иш тахминан 700 минг сўмни ташкил этади.

Келгусида ҳам ҳашар йўли билан қилиниши мумкин бўлган ишлар давом эттирилади. Шу билан бирга, канални охиригача тозалаш ва уни реконструкция қилиш учун камида 80-100 млн. сўм маблағ талаб этилади. Шуни назарда тутиб, ҳозирги кунда канални реконструкция қилиш учун лойиҳа хужжатлари тайёрланмоқда ва уни 1996 йилда бошлаш учун объектни режага киритиш чораси кўрилмоқда.

Шаҳар ҳокимлиги келажакда ҳам Сиёбча ариғини тозалаш, шаҳар ободончилигини доимий ўз назоратига олишга муҳарририятни ишонтиради.

А. НОСИРОВ,
Самарқанд шаҳар ҳокими.

«УМИД»НИНГ УМИДИ СЎНГАН КЎРИНАДИ»

(«Халқ сўзи» 1995 йил, 7 декабрь)

Газетамизда юқоридаги сарлавҳа остида чоп этилган танқидий мақоладан сўнг, Наманган вилояти матлубот ҳиссадорлик жамиятлари уюшмаси раҳбариятидан жавоб хати олдик. Унда таъкидланишича, «Умид» хусусий фирмаси, банк ва савдо ташкилотларида рўй берган ноқонуний хатти-ҳаракатлар бошқарманинг 1995 йил 1 декабридаги кенгайтирилган йиғилишида муҳокама этилган.

«Жумладан, — дейилади хатда, — фонд бўйича ажратилган ўсимлик ёғининг олиниши, тақсимоти ва сотилишини ташкил этишда эътиборсизлик қилгани ҳамда фондларга боғлиқ бўлган хатларга лоқайдлик билан қарагани учун бошқарув раис ўринбосари У. Хушматов вазифасидан озод этилди. Шунингдек, бўлим бошлиғи М. Ғаффоровга ҳайфсан, мутахассис Р. Ҳакимбоевга эса қаттиқ ҳайфсан берилди.

Тизимдаги барча савдо ташкилотлари раҳбарлари иштирок этган мазкур йиғилишда вилоят ҳудудидан моддий товар бойликларини республикамиздан ташқарига ноқонуний равишда олиб кетилишига йўл қўймаслик, озиқ-овқат маҳсулотлари фондларининг олиниши, уларни тақсим қилиш ва сотилишини тўғри ташкил этиш масалалари атрофлича муҳокама этилиб, юқоридаги ҳолатларнинг олдини олиш бўйича тегишли чора-тадбирлар белгиланди».

З. ТЎРАЕВ
Наманган вилояти матлубот ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раиси.

* ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР *

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

МУЛКДОРЛАР СОВҒАСИ

Узун тумани марказида янги бозор очилди. Уни «Азамат» хусусий фирмаси мулкдорлари қуриб берди.

Бозорда қуриш мўлжалланган 32 дўкондан ўнтаси ишга туширилди. Ошхона ва чойхоналар хизмат кўрсата бошлади. Обизаранг дарёси бўйидаги бозорни сел бузиб кетгач, узунликлар бозор-ўчар қилишда қийналиб қолган эди. Энди улар бу савобли ишга бош-қош бўлган Азамат Ҳусановдан миннатдор бўлмоқда.

МАКТАБ ЖАМОА ХЎЖАЛИГИ

Жомбой туманидаги Ойбек номли 16-ўрта мактаб жамоасининг мўъжазгина иссиқхонасида етиштирилган лимон сотувга чиқарилди.

Қуёнчилик ҳам мактабга яхшигина даромад келтираётир. Парҳез гўштдан мактаб ошхонасида ўқувчиларга иссиқ таом тайёрланса, терисидан меҳнат ўқитувчиси Шоира Амирқулова кўмагида телпак тикилмоқда. Шу тариқа топилган пулга уч бош соғин сигир сотиб олинди, улар учун бир гектар майдонда озуқа етиштирилмоқда. Бугина эмас. Мактабнинг ярим гектарли мевазор ва тераксори ҳам бор.

МАҲСУЛОТ ЖОЙИДА СОТИЛАДИ

Пахтаобод тумани матлубот ҳиссадорлик жамияти қошида ташкил этилган «Улгуржибозор» ходимлари фермер хўжаликлари ва деҳқонлар билан шартномалар тузишга киришди.

Энди маҳсулот етилиши биланоқ жойнинг ўзида бозор нархига яқин нархларда қабул қилинади, унинг эвазига деҳқоннинг истагига қараб саноат моллари, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа буюмлар берилади.

ҚИШЛОҚ УСТАСИ

Бешариқ тумани «Орбита-сервис» радио-теле устахонаси катта устаси Анвар Турдалиев 25 йилдан буён шу соҳада ишлайди. Ўз ишини яхши билганлиги сабаб ҳам одамлар уни «уста» дея ҳурмат билан тилга олишади.

МЎМИНОВА НОМИДАГИ МУКОФОТ

Фарғона вилоятида пахта йиғим-теримида фаол қатнашган теримчилар учун донгдор пахтакор Шакархон Мўминова номидаги мукофот таъсис этилган эди.

Вилоятнинг 395 минг тонналик «оқ олтин» хирмонига салмоқли улуш қўшган 50 нафар теримчи шу мукофотга лойиқ деб топилди.

БОШҚИРД ТОМОШАБИНЛАРИ МАМНУН

Стерлитамак шаҳридаги бошқирд театрида Вильям Шекспирнинг ўзбек режиссёри саҳналаштирган «Қирол Ричард-III» асарини томошабинлар олқишлар билан кутиб олди.

Мана икки йилдирки, Андижондаги Аббос Бакиров номли ёшлар драма театрининг бадиий раҳбари ва режиссёри Маннон Ҳамидов бошқирдистонлик ҳамкасбларига ўзбек ва жаҳон драматургияси намояндалари асарларини саҳнага қўйишда ёрдам бермоқда. Эндиликда бошқирдистонлик санъат усталарининг Андижонда ўз ижрочилик маҳоратини намойиш этиши кутилмоқда.

БАХМАЛДА — СУПЕРМАРКЕТ

Янги йил бахмалликлар учун хайрли келди. Куни кеча бу ерда аҳолига жаҳон савдо маданияти андозалари асосида хизмат кўрсатадиган супермаркет магазини эшиклари кенг очилди.

Энди бахмалликлар ўзлари учун зарур молларни Ургут ёки Тошкент бозорларидан эмас, янги савдо марказидан харид қиладиган бўлди.

* ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР *

• Мухбиримиз бонг уради

ҚИШ ЭСА... ЁЛҒОННИ ФОШ ЭТЯПТИ

Қиш бошланганига ҳам бир ойдан ошди. Совуқ ўз қаҳрини кўрсатмоқда. Яхши тайёргарлик кўрилган ҳудудларда корхоналар бир маромда ишлаб турибди, одамлар иссиқ хонадонларда роҳат қилиб яшамоқдалар. Лекин афсуски, ҳамма ерда қишга тайёргарлик бир хилда олиб борилмади.

Дейлик, биргина Жиззах шаҳридаги уй-жойларга хизмат кўрсатиш корхонаси мавжуд 344 та уйдан 314 тасини мавсумга тайёрлаган. Шу уйлардан фақат 211 тасида электр тармоқлари синовдан ўтказилган. 320 та уйда эса асосий кириш эшиклари йўқ. Уй деразаларига 1050 квадрат-метр талаб қилингани ҳолда атиги 400 квадрат метр ойна солинган. Шиферли уйлар томини таъмирлаш 4630 квадрат-метр қилиб режалаштирилгани ҳолда унинг ярми ҳам бажарилмади. «Қишга тайёр» деб топширилган уйлар қайта текшириб кўрилганда, бундай нуқсонлар ҳали бартараф этилмагани, айрим уйлар ертўласига сув тошиб кетганлиги аниқланди.

А. Абдураззоқов бошчилик қилаётган «Иссиқлик манбаи» бошқармаси томонидан 41 та йирик қозонхонадан 39 таси таъмирланиб, ишга туширилгани ҳақида маълумот берилганди. Қиш бошланиши билан уларда янги нуқсонлар пайдо бўла бошлади. Пахтакор шаҳридаги корхоналарда қозон алмаштириш, электр ҳисоблагич ва газ ўлчов асбоблари ўрнатиш ҳамон давом этмоқда.

Вилоят газлаштириш ва «Сув-оқава» бошқармаларида, айниқса, тайёргарлик даражаси паст. Қишлоқларда илгари ичимлик суви уч маҳал берилаётган бўлса, ҳозир бир мартага тушиб кетди. Дўстлик, Мирзачўл туманларининг кўплаб хўжаликларидаги аҳвол бундан ҳам ачинарли. Бахмал тумани қишлоқларига газ етмай турибди. Бунинг сабабларидан бири — кўп ҳудудларда сув қувурларининг чириб қолгани, газ тўловлари қарзини ўз вақтида узмаслик. Бугунги кунда вилоятдаги саноат корхоналари, жамоа хўжаликлари ва ширкатлар, кичик корхоналар «Ўзтрансгаз» корпорациясидан 250 миллион сўм, ичимлик суви учун 50 миллион сўм қарздор. Оқибатда вақти-вақти билан баъзи ҳудудларда газни узиб қўйиш ҳоллари содир бўляпти. Ачинарлиси шундаки, пулини тўлаб қўйган бўлса ҳам кўпинча бундай «тадбир»дан аҳоли жабр тортяпти.

Буларни ҳам кечирса бўлар. Бироқ учинчи сентябрдаёқ вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси, халқ таълими, соғлиқни сақлаш бошқармаларининг Ҳ. Носиров, А. Маматов, Т. Ҳакимов каби масъул раҳбарлари «Қиш тараддуди 90-100 фоизга етказилди» дея ёлғон маълумот бериб юборганларига нима дейиш мумкин? Қиш ёлғончини кечирмайди, айбдордан узр сўрамайди. Шундан бери мана, уч ой ўтди, камчиликлар эса ҳамон мавжуд. Жумладан, Мирзачўл, Зарбдор, Зафарбод, Дўстлик туманларидаги ўн иккита мактаб на қозонхоналардан иссиқлик олади ва на бошқа усуллар билан иситилади. Пахтакор тумандаги А. Икромов номли «Пахтакор», Арнасойдаги Улуғбек, Бобо Файзиев номли, Зарбдордаги «Истиқбол», Й. Курбонов номли ширкатлар уюшмаларидаги кўп хонадонли икки қаватли уйларнинг йўлакларида бирорта ҳам эшик-дераза қолмаган. Бу ерларда марказий иситиш тармоғининг қирқ фоизи яроқсиз ҳолда.

Жиззах шаҳридаги «Иттифоқ», «Заргарлик», «Сайилжой», маҳаллаларидаги айрим кўп қаватли уйларга иссиқлик келмаяпти. Натижада аҳоли «кўлбола» электр иситгичларидан фойдаланиши туфайли тез-тез чироқлар ўчиб турибди. Шаҳарнинг қоқ марказида жойлашган матбуот уйи, почта ва алоқа идоралари бинолари ёнидан ўтган марказлашган иссиқлик қувурларидан бир неча йиллирки, фойдаланилмайди. Чунки бу ердаги раҳбарлар шу давр ичида «Иссиқлик манбаи» корхонаси билан ҳатто шартнома тузмаганлар. Аниқланишича, бинолар ичкарисидаги иссиқлик ўтказгич қувурлар чириб, яроқсиз ҳолга келиб қолган экан. Уларни алмаштиришга эса мутасадди бирон раҳбар шошилмаяпти. Ким билади, балки матбаачилар, газетчилар, алоқачилар совуқда ишлашса, илҳомлари жўшиб кетса керак-да.

Бу билан биз вилоятда қишга тайёргарлик билан ҳеч ким шуғулланмаяпти, демоқчи эмасмиз. Очиғини айтиш керак, фақат вилоят ҳудудий коммунал фойдаланиш бирлашмаси мутахассислари куйиб-пишмоқдалар, холос. Ўн биринчи декабрь куни кечқурун икки соат давомида бирлашма бошлиғи, вилоят ҳокими ўринбосари Парда Шукуров кабинетидаги мулоқотда бунинг гувоҳи бўлдик. Жиддий телефон қўнғироғи туфайли суҳбатимиз бир неча марта бўлинди. Бахмалга газ етмай қолибди, Зафароборддаги парандачилик фабрикасида босим пасайиб кетганидан жўжалар совуққа қотиш арафасида, Учтепа йўналишидаги газ қувурларидан сув қўшилиб келгани сабаб икки-уч қишлоқда олов ўчиб қолган. Бошлиқ дарҳол ёрдамга шошилди, газлаштириш бошқармасига, Ғаллаоролдаги бош газ тармоғига, Тошкентга қўнғироқ қилиб, бу учала ҳолатни тузатишга муваффақ бўлди.

Шуниям таъкидлаш жоизки, қиш мавсумига тайёргарлик режасини вақтида бажара олмаган, лоқайдликка йўл қўйган Арнасой тумани коммунал фойдаланиш бошқармаси, Дўстлик тумани уй-жойларга хизмат кўрсатиш корхонаси бош муҳандислари Э. Ҳолиқулов, А. Мирзаевлар ишдан бўшатилди. «Иссиқлик манбаи» бошқармаси бошлиғи А. Абдуразоқовнинг ўз вазифасида қолиш-қолмаслиги қиш мавсуми якуни билан баҳоланади, деган хулосага келинди. Табиий газдан истеъмол фондига, ўлчов асбобларига эга бўлмаган 56 та корхона, рухсатсиз қўшимча газ асбоби ўрнатган 111 та хонадон газ тармоғидан узиб қўйилди.

Вилоят ҳокими қарорида кўрсатилган қамчилик ва нуқсонларни бартараф этиш юзасидан махсус комиссия иш олиб бормоқда. Уларнинг иштироки билан эллик еттита маиший хизмат шохобчаси ва қозонхоналарга газ ўлчов ускуналари ўрнатилди. 3,6 километр узунликда иссиқлик узатиш тармоқлари таъмирланди. Бу ишларга жами ўн миллион сўмликдан кўп маблағ сарфланди. «Сувжиҳозгаз» ўзбек-хитой қўшма корхонасидан етарли миқдорда янги ўлчагич асбоблар олиш масаласи ҳал этилди. Уй-жойлар бўйича охирига етказилмаган ишлар давом эттириляпти. Ҳозирча фақат иссиқлик олмаётган ўн бешта уй қолди.

Иссиқ кунларда қишки мавсумга тайёргарлик иккинчи даражали бўлиб қолди. Таъмирлаш ишларига ўз вақтида маблағ ажратилмади. Ҳокимликларда шу масалага мутасадди бўлган муовинлар, коммунал хизмат ва уй-жойларга хизмат кўрсатиш корхоналари раҳбарларининг масъулиятсизлиги туфайли бугун шундай вазият юзага келди. Шу боис айрим ҳудудларда таъмирлов ишлари айни қишли-қировли кунларда олиб бориляпти...

Ҳайитбой НАБИРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Хоразм автомобилсозлик бирлашмасининг Дўстлик шаҳридаги «Мерседес-Бенц» автомашиналарини йиғиш заводида ҳозиргача 400 дан зиёд шу маркали автомобиллар йиғилди. Заводда шунингдек, кўплаб халқ истеъмоли моллари, жумладан, бўёқ пуркагичлар, иситиш системалари учун қозонлар, газ горелкалари ҳам сифатли тайёрланиб, истеъмолчиларга етказиб берилмоқда.

СУРАТДА: завод синовчи-ҳайдовчиси Эркин Олланазаров.

Ҳ. ТОҲИРЖОНОВ
олган сурат.

• Ислоҳот одимлари

«ШАРҚ ГУЛИ» МУЛКДОРЛАРИ

Тошкентдаги «Шарқ гули» корхонаси 1993 йили хиссадорлик жамиятига айлантирилганди. У 8901та қимматли қоғоз чиқарди. Шундан 411таси имтиёзли, 8490таси оддий акциялар эди. Имтиёзли акциялар 15 йилдан кўп ишлаган ишчи ва хизматчиларга меҳнат фаолиятига қараб, корхона ҳисобидан берилди. Қолганлари эса барча ишчиларга сотилди.

— Бизда ҳамма акциядор, — дея гап бошлади ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раиси Саида Ғаниева. — Ишчилардан ташқари корхонага қарашли автохўжалик, боғча ва ҳоказоларнинг меҳнатчилари ҳам шулар жумласига киради. Ўзим шу акциялардан 200 тасини сотиб олганман. Биз акцияни сотиб олган кундан масъулиятни илгаригидан кўпроқ ҳис қилган ҳолда меҳнат қила бошладик. Чунки пулни корхона фойдаси ҳисобидан эмас, балки чўнтагимиздан тўладик-да. Қимматли қоғозлар қўлимизга тегиши билан, асосан, сифат ва самарадорликка эътиборни қаратдик. Ҳисобчиларимиз эса меҳнаткашларнинг ишини ҳисоб-китоб қилиш, корхоналарга банкдан пул ўтказиш ва бошқаларни тезлаштирдилар. Хуллас, ҳамма ўз ишига ижодий ёндоша бошлади.

Илгарилари режалар тепадан тушириларди. Шу сабабли ҳамма куч шу режани қандай бўлмасин бажаришга сарфланарди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот бозорларда ўтадими, ўтмайдими, ҳеч кимнинг иши йўқ эди. Энди, ишчилар корхонанинг ҳақиқий хўжайини бўлгач, маҳсулот ишлаб чиқаришдан ташқари уни қандай қилиб сотишни ҳам ўрганяпмиз. Энди ҳар бир хизматчи корхонада ишлаб чиқарилган маҳсулотларни «ўтказиш» учун елиб-югуради, шартномалар тузишда фаол қатнашади.

Дивидент, яъни фойда ҳам яхши, мисол учун 1993 йилнинг тўртинчи чорагидаёқ қимматли қоғоз эгалари юз фоиздан фойда олдилар. 1994 йил биринчи чорагида ҳам шундай бўлди. Иккинчи чоракда эса акциянинг ҳар бирига 200 фоиз қўшилди. 3-4 чоракда фойда 200 фоизни ташкил қилди.

— Мен 116та акция сотиб олган эдим, — дейди ҳисобчи Рафиқа Пўлатқориева. — Уларга сарфлаган пулим саккиз баробар бўлиб қайтди.

Бугунги кунга келиб, юқоридаги қимматли қоғозларнинг қиймати ҳам ошди. Масалан, ўша пайтда ҳар бир акциянинг қиймати ҳозирги пул билан 10 сўм турган бўлса, 1994 йил 1 апрелидан бошлаб у 206 сўмга етди. Ўтган йилнинг охирига келиб эса ҳар бир акция баҳоси 500 сўмни ташкил этди.

Бирлашма акциядан тушган фойданинг бир қисмини ишчиларнинг иш жойини замонавийлаштириб, цехларни янги ускуналар билан таъминлашга сарфламоқда.

Яқинда бирлашмада акциядорлар йиғилиши бўлди. Унда қимматли қоғоз соҳиблари корхонани ёпиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятидан очиқ турдагига ўтказиш учун келишиб олдилар. Эндиликда корхона акцияларини нафақат ҳиссадорлик жамияти ишчи ва хизматчилари, балки истаган одам сотиб олиши мумкин. Бирлашма сотилган акция пулларини корхона ишлаб чиқаришини кенгайтиришга сарфлайди. Акциядорлар эса биринчидан, корхона мулки эгалари бўлиб қолади. Иккинчидан, унинг сарфлаган пули ишлаб чиқариш айланмасига тушиб, унга катта бойлик олиб келади.

Ғ. ЮСУПОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ ПОЙМОЛ ЭТИЛМОҚДА

БМТ Хавфсизлик Кенгаши Хорватияни инсон ҳуқуқларини поймол этаётганликда айбламоқда.

БМТ Бош котиби Бутрос Ғолий ўз маърузасида Хорватияда сербларнинг камситилаётгани тўғрисидаги фактлар мавжудлигини қайд этган. Бош котибнинг таъкидлашича, Хорватия армияси ва полицияси оммавий қирғин, толончилик, тинч аҳолини хўрлаш каби жиноятларни содир этган.

КУЧЛИ БЎРОН ОҚИБАТИДА...

АҚШда юз берган кучли қор бўрони оқибатида 40 нафар киши нобуд бўлди. Бир неча шаҳарларда, шу жумладан, Нью-Йоркда ҳам фавқулодда ҳолат эълон қилинди.

Вашингтон, Нью-Йорк, Нью-Арк, Балтимор, Филадельфия ва Бостондаги аэропортлар вақтинча ёпиб қўйилди. Мамлакат ичидаги авиақатновларнинг учдан бир қисми тўхтатилди. Шунингдек, кўплаб шаҳарлардаги ўқув юртлари ҳам вақтинча ёпилди. Хуллас, бу офат АҚШдаги талай шаҳарларнинг ташқи дунё билан узилиб қолишига олиб келди, деб хабар беради РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси.

МУДДАТИДАН АВВАЛ

Испания ҳукумати раиси Фелипе Гонсалес бош корсетларни (парламент) тарқатиш ҳамда жорий йилнинг 3 мартида муддатидан аввал парламентга сайлов ўтказиш тўғрисидаги декретни имзолади.

Мамлакат Конституциясига мувофиқ, корсетларга 350 нафар депутат ва 208 нафар сенатор сайланиши керак. Сайловда асосий кураш Фелипе Гонсалес раҳбарлигидаги Испания Социалистик ишчи партияси билан Хосе Мариа Ансар бошчилигидаги Консерватив халқ партияси ўртасида бўлиши кутилмоқда.

ВАГОНЛАР БЎЛСА ЙЎЛОВЧИЛАР БИЛАН ТИРБАНД ЭДИ...

Бангладешнинг шарқидаги Чандпур шаҳри яқинида йўловчи поездлар тўқнашиб кетди. Натижада 50 киши ҳалок бўлди, 200 киши эса жароҳатланди, деб хабар беради РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси. Айни пайтда қутқарув ишлари олиб борилмоқда.

Ҳукумат раҳбарларининг фикрича, қурбонлар сони янада кўпроқ бўлиши ҳам мумкин. Чунки йўловчи ташиш транспорти ходимларининг оммавий иш ташлагани туфайли темир йўл транспорти йўловчиларни манзилга етказувчи мамлакатдаги ягона воситага айланган. Шу боис вагонлар йўловчилар билан тирбанд бўлган.

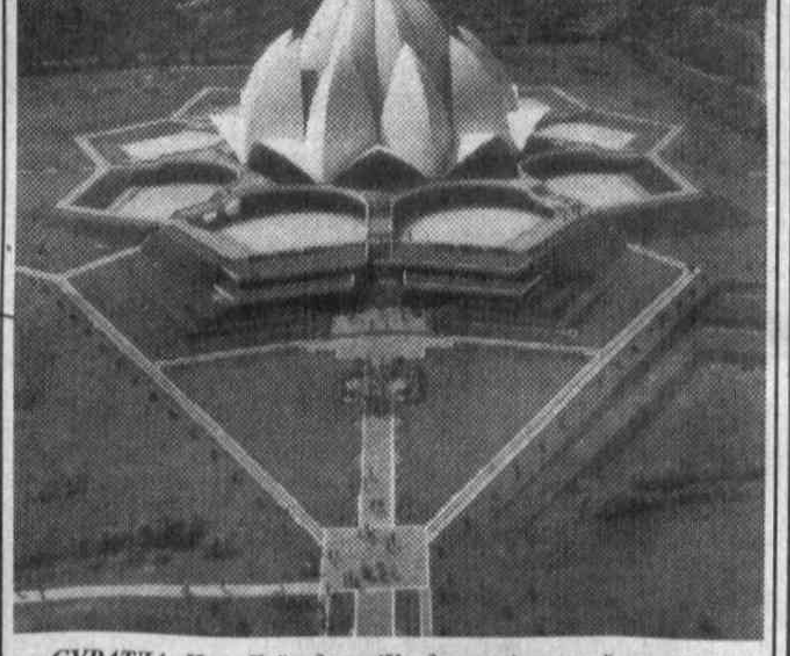

СУРАТДА: Нью-Дейлидаги (Ҳиндистон) миллий музей.

ЖИДДИЙ ТАЪСИР ҚИЛИШИ МУМКИН

Яқин кунларда Британия телевидениясида «Ўлим уйига қайтиш» деб номланган ҳужжатли фильм намойиш этилади. Фильмда Хитойдаги болалар уйларида минглаб болалар очликдан ва касалликдан ҳалок бўлаётгани ҳақида ҳикоя қилинади.

Хитой расмий вакиллари Англия ҳукуматини ушбу ёлғон-яшиқдан иборат фильмнинг намойиш этилиши мамлакат ташқи ишлар вазири М. Рифкинднинг Хитойга расмий ташрифи ва икки томонлама муносабатларга салбий таъсир кўрсатиши мумкин, дея огоҳлантирдилар.

Айни пайтда эса М. Рифкинд Хитойга ташриф буюришидан аввал Ганконгда бўлиб ўтган матбуот анжуманида «Хитойдаги болалар уйлари муаммолари менинг расмий ташрифим доирасига кирмайди», деди.

ГАБОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФИКРИ

Африка қитъасидаги қуролли можароларни бартараф этиш учун «Тезлик билан аралашув кучларини» ташкил этиш зарур, деди Габон Президенти Омар Бонго Францияда чиқадиган «Фигаро» газетаси мухбири билан суҳбатда.

У Африка қитъасида тинчликни таъминлаш ва Африка давлатлари ривожига кўмак бериш бўйича кенг қамровли халқаро режани ишлаб чиқишда Франция катта роль ўйнашига умид билдирди.

О. Бонгонинг таъкидлашича, Африка можароларни тинч музокаралар йўли билан ҳал қилиш мумкин эканини бир неча бор намойиш этди. Бунга Жанубий Африка Республикаси ва Анголани мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

ҒАЛЛАКОРГА — ОЛТИН СОАТ

Ўтган йили Булоқбоши туманидаги Бакир Ражабов номли жамоа хўжалигидан Ғофуржон Эргашев бригадаси Андижон вилоятидаги ғаллакор бригадалар орасида энг юқори ҳосил олди. Ғофуржон бошлиқ меҳнат жамоаси 154 гектар ернинг ҳар гектаридан 59 центнер сара дон олишга муваффақ бўлди.

Туман марказида бўлиб ўтган ҳосил байрамида Ғофуржон Эргашевга вилоят ҳокими томонидан таъсис этилган ғаллакор жамоалар мусобақаси ғолиби учун мукофот, шунингдек, қимматбаҳо совға — «Энг яхши ғаллакор бригадирга» сўзлари ёзилган олтин соат топширилди.

Ўтган кузда бу бригада аъзолари хўжаликда қабул қилинган алмашлаб экиш қоидаларига қатъий риоя қилиб, 65 гектар ерга «Спартанка» ва «Интенсивная» навли буғдой уруғларини экди. Ана шу ғаллазорларнинг ҳар гектаридан бу йил камида 65 центнер дон олиш режалаштирилган.

Бригада ғаллакорлари республика Президентининг қишлоқ хўжалик экинлари пайҳон қилинишига қарши кураш тўғрисидаги фармонини амалга оширишда фаол иштирок этишмоқда, чунки улар деҳқон меҳнати туфайли ўсиб-унадиган экинларни сақлашнинг аҳамиятини ва муҳимлигини яхши билишади.

Бу йил Ғофуржон Эргашев бригадаси яна 38 гектар ер олди, ана шу майдонларга баҳорда пахтанинг тезпишар навлари уруғини экиш мўлжалланмоқда.

(ЎзА).

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ ШАҲОДАТНОМАСИ

Республика Президентининг «Ўзбекистон Республикаси паспорт тизими тўғрисидаги низом»ни амалга киритиш ҳақидаги Фармони эълон қилинганига бир йил тўлди. Ана шу вақт мобайнида мамлакатимизнинг икки ярим миллион нафардан зиёд фуқароси мустақиллигимиз шаҳодатномаси — Ўзбекистон Республикаси фуқароси паспортига эга бўлди. Шу боис миллий паспортимиз берадиган имкониятлар ва қулайликлар хусусида ҳамда унинг характерли жиҳатлари тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги хорижга чиқиш-келиш ва фуқаролик бошқармаси бошлиғи Бахтиёр СИДДИҚОВ билан суҳбатлашдик.

— Мустақил Ўзбекистон давлатининг миллий паспортини амалга киритиш тарихий аҳамиятга молик улкан сиёсий воқеадир. Зеро, бу ҳужжат ҳам давлатимизнинг байроғи, герби, мадҳияси сингари мустақиллик рамзидир. Шуниси қувончлики, бизнинг миллий паспортимиз хорижий давлатларда қизиқиш уйғотмоқда ва уларнинг эътирофига сазовор бўлмоқда. Бунинг сабаби шундаки, мазкур ҳужжат энг замонавий техника воситалари ёрдамида тайёрланган бўлиб, у махсус мураккаб ҳимоя воситаларига эга. Дунёнинг ривожланган мамлакатларидаги паспорт андазаларига мос бўлган бу ҳужжатни қалбакилаштириш мумкин эмас. Бундан ташқари, паспортимиз халқаро фуқаро авиацияси ташкилоти (ИКАО) талабларига ҳам тўла жавоб беради. Миллий паспортимизнинг амалга киритилиши хорижга чиқиш-келиш тартибларини соддалаштиришда, фуқароларимизнинг бутун жаҳон бўйлаб хизмат вазифалари туфайли, шунингдек, тижорат, сайру саёҳат мақсадларида эмин-эркин юришларига имконият беради. Чунки Ўзбекистон фуқароси паспортига эга бўлган ҳар бир инсон, дунёнинг қайси бурчагида бўлмасин, ўзини мустақил давлатимиз ҳимоясида эканини ҳис этади. Зотан, унинг сўнгги бетида зикр этилган «Паспорт Ўзбекистон Республикаси мулкидир. Ушбу паспорт эгаси Ўзбекистон Республикаси ҳимоясидадир» деган сўзларида оламшумул маъно бор.

— Бахтиёр Ғуломович, Ўзбекистон фуқароси паспорти қайси тоифа фуқароларга берилади. Бу масалада тўсқинлик йўқми?

— Ўзбекистон Республикасининг Асосий Қонуни — Конституцияда давлатимизда истиқомат қилувчи барча миллат вакиллари бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, жинси, ирқи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахси ва ижтимоий мавқеидан қатъи назар, қонун олдида тенгдирлар деб кўрсатилган.

Шунинг учун ҳам республикамизнинг фуқаролик қонуни талабларига биноан Ўзбекистон Республикасида доимий яшаб турган ҳар бир одам Ўзбекистон Республикаси фуқароси паспортини олиш ва алмаштириш имкониятига эга. Бу масалада ҳеч қандай тўсқинлик бўлиши мумкин эмас. Президент Фармонига мувофиқ биз беш йил мобайнида, яъни 2000 йилгача республикамизда истиқомат қилаётган қарийб 12 миллиондан ортиқ фуқарони янги паспорт билан таъминлашимиз керак. Юқорида кўрсатиб ўтилганидек, бир йил давомида икки ярим миллиондан зиёд фуқаро янги паспорт олди.

— Бахтиёр Ғуломович, ички ишлар идораларида фуқароларимизга ўз вақтида паспортларни бериш ва алмаштириш бўйича қандай ташкилий тадбирлар ўтказилди?

— Бунга эришиш учун биз ички ишлар идораларининг барча имкониятларини ишга солдик. Фуқароларимизга қулайлик яратиш мақсадида паспорт хизматлари 2-3 сменали иш тартибига ўтказилди. Шунингдек, аҳолини сарсон-саргардонликдан халос этиш мақсадида ички ишлар идоралари паспорт ходимлари томонидан соғлиқлари оғир аҳволда бўлган фуқароларга, нафақахўрларга бевосита уларнинг турар-жойларига бориб паспорт бериш ишлари ташкил қилинди. Фуқароларни ишларидан чалғитмасдан бевосита корхоналар, муассасалар, ташкилотларда ҳужжатларни қабул қилиб, тайёр паспортларни тантанали равишда топшириш тадбирлари ўтказилмоқда.

Меҳнат жамоалари, корхоналар, ташкилотлар, ўқув муассасалари маъмуриятлари ташаббус кўрсатиб, кам таъминланган оилалар, талабалар, нафақахўрларнинг паспорт олиш учун сарфланадиган харажатларнинг бир қисмини ўз ҳисобларидан қопламоқдалар.

Шу ўринда яна бир нарсани айтиш жоизки, бу жараённинг янада пухта ташкил этилиши учун нафақат милиция ходимлари, балки фуқаролар ҳам унинг аҳамиятини тўғри тушунган ҳолда мавжуд тартибга қатъий риоя қилишлари лозим. Тегишли ҳужжатларни топширгандан кейин белгиланган муддат ичида барча фуқароларга миллий паспорт берилади.

— Пенсия ва нафақалар фақат янги паспорт бўйича бериладар экан, паспортини алмаштирмаганларга жарима солинар эмиш, деган гаплар кўпчиликни ташвишлантирмоқда. Бундай ташвишга асос борми?

— Фуқароларимиз орасидаги янги йилдан янги паспорт бўлмаса, пенсия берилмайди ва жарима солинар эмиш деган гаплар ҳеч қандай асосга эга эмас.

Лекин бу тоифа фуқароларимиз келажакда маъмурий (ЗАГС, нотариал, молия, ички ишлар идоралари) ва бошқа ташкилотларга мурожаат қилишларидан олдин ортиқча овора бўлмасликлари учун янги паспортларни олсалар, ўзларига ҳар томонлама қулай бўлади.

Лекин, Президент Фармонида кўрсатилганидек, 16 ёшга тўлган ёшларимиз, эски нусхадаги паспортини йўқотган ёки унинг амал қилиш муддати тугаган ҳолларда ҳамда фамилия, исми ва миллатини ўзгартирган фуқароларимиз зудлик билан янги паспорт олишлари лозим. Эски паспортлар 2000 йилгача амал қилади, шунга қарамай паспорт алмаштириш ишларини босқичма-босқич бир меъёрда амалга ошириш учун фуқароларимиз охирги муддатни кутмасдан паспортларини ўз вақтида алмаштириб олсалар, айни муддао бўлур эди. Чунки охирги муддат яқинлашганда аксарият аҳолининг паспортини бирдан алмаштириб бериш анча қийинчилик туғдиради.

— Янги паспортларни олишда ва алмаштиришда фақаттина рангли тасвирда тушган суратлар тақдим қилиниши лозим деган гапларга қандай изоҳ берасиз?

— Бу гапларга асос йўқ, чунки фуқароларимиз паспорт олиш ва алмаштиришлари учун ўзларининг имкониятларига қараб оқ-қора ёки рангли тасвирларда суратга тушишлари мумкин.

Фуқароларимизга қулайлик яратиш мақсадида ички ишлар идоралари ҳокимликлар билан биргаликда жойларда фотосуратлар қийматини бир қадар пасайтириш бўйича чора кўрди.

— Бахтиёр Ғуломович, паспорт олиш ёки алмаштириш муддатлари тўғрисида фуқароларимизга тушунча берсангиз.

— Ўрнатилган тартиб бўйича фуқароларга паспорт бериш ёки алмаштириш 15 кун мобайнида амалга оширилади. Бу қоида паспортларини йўқотган фуқароларга тааллуқли эмас, чунки паспорт тизими тўғрисидаги низомга асосан фуқароларнинг паспорт йўқотганликлари тўғрисидаги аризаларини кўриб чиқиш муддати бир ой белгиланган.

— Бахтиёр Ғуломович, республикамизда доимий яшаётган, лекин Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаганларга қандай ҳужжатлар берилади?

— Фуқароларимиз тушунишлари учун бу масалага аниқлик киритишни зарар деб ҳисоблайман. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролик қонуни бўйича, қонун кучга кирган вақт, яъни 28 июль 1992 йилгача республикамизда доимий яшаб турган фуқаролар Ўзбекистон фуқароси деб ҳисобланадилар ва улар ҳеч қандай тўсиқсиз паспорт олишлари мумкин. Бу қоида Ўзбекистон Республикасида доимий яшовчи хорижий давлатлар фуқаролари ва фуқаролиги йўқ шахсларга тааллуқли эмас.

Ушбу қонун кучга киргандан сўнг республикамизга доимий яшаш учун келган фуқаролар эса, аввал Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини ўрнатилган тартибда қабул қилишлари, сўнгра паспорт олишлари мумкин.

Аммо бу тоифа фуқароларнинг безовта бўлишлари учун асос йўқ, чунки Президентимиз Фармонига асосан Ўзбекистон Республикасида доимий яшаётган чет эл, жумладан, МДҲ давлатлари фуқаролигини қабул қилган фуқаролар, фуқаролиги бўлмаган шахслар, яшаш гувоҳномалари билан таъминланадилар.

Аҳмад ТОШХЎЖАЕВ,
Пўлат НИШОНОВ.
(ЎзА).

• Долзарб мавзу

«ПАХТАКОР»даги «ЗИЛ»лар

РЕПОРТАЖ

Республикамиз футбол стадионлари айни кунда тинч, осуда. Пойтахтимиздаги марказий «Пахтакор» стадионида эса ўзгача манзара. Бугун бу ерда ашаддий футбол мухлисларининг ҳайқириғи эмас, балки трактор, самосвал, бульдозер ва экскаваторларнинг шовқини қулоқни қоматга келтиради. Стадионга киришингиз билан кўзга ташланадиган ям-яшил футбол майдонидан асар ҳам йўқ.

«Татра» экскаваторларининг самосваллар устида тупроқдан бўшаган чўмичлари бир зум ҳаволаниб, яна бирин-кетин ўткир тишлари билан футбол майдонига «чанг» соляпти. Яшил майдон ўрни эндиликда тахминан бир метр чуқурликда қазилган бўлиб, катта бассейнни эслатади. Тупроқ юкланган прецепли «Зил» ва «Урал» машиналари турнақатор бўлиб, футболчилар чиқиб келадиган дарвоза томон йўл олишяпти. Юк машиналари йўналиши бўйича 60-70 см. қалинликда тупроқ тўкилиб, устига плиталар ётқизилган, яъни стадионнинг натран билан қопланган югуриш йўлкаларига зарар етказилмаслиги учун махсус йўл қилинган. Ушбу йўлдан стадионга кириб келаётган юк машиналари ҳам қуруқ қайтишмаяпти. Бирига шағал, иккинчисиға қум, учинчисига қувурлар юкланган. Таъмир учун келтирилаётган бу нарсалар ҳам югуриш йўлкаларига «дахл» қилинмаган ҳолда «бассейн» атрофига тартиб билан тўкиляпти ёки тахлаб қўйиляпти. 80-90 чоғли киши қўл билан бажариладиган ишлар билан машғул. Умумий манзара стадион тепасидан қаралганда чумолилар уясини эслатади.

Айни кундаги бу «нотабиий ҳол»ни изоҳлаб беришни сўраб биз стадион директори Умид Зоҳидовга мурожаат қилдик.

— Мамлакатимиз футболининг шон-шуҳратини ошириш учун бизга жаҳон талабларига тўла жавоб берадиган футбол майдонлари ҳам зарур, — дейди Умид ака. — 1993 йил Вазирлар Маҳкамаси томонидан қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида футболни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорда «Пахтакор» стадионини 1993 ва 1994 йилларда таъмирлаш лозимлиги кўрсатилган эди. Гапнинг очиғи, қарор қабул қилингунга қадар стадион жуда яроқсиз ҳолга келиб қолган эди. Қарордан сўнг стадионда қарийб 5 миллион сўмлик таъмир ишлари бажарилди. Биринчи навбатда ФИФА Низомига мувофиқ футбол майдонини томошабинлар ўриндиқларидан тўсиб турувчи панжаралар ўрнатилди. Чириган, яроқсиз ҳолга келган тахта ўриндиқлар қўпорилиб, янгилари билан алмаштирилди. Барча ўриндиқлар бўялди. Табло жаҳон талабларидан келиб чиқиб , бир неча тилда — ўзбек, рус, лотин ҳарфларида ёзилишига мослаштирилди. Кучли ёритувчи прожекторлар ўрнатилди. Югуриш йўлкалари, телефон, электр, радиоузел тизимлари қайта таъмирланди. Лекин асосийси — футбол майдонининг баъзи жойларига наридан-бери чим ётқизилди, таъмирсиз, эскилигича қолаверди. Турли ёғингарчиликлар туфайли томошабин ўриндиқлари томонидан оқиб келадиган лойқа сув югуриш йўлкаларини лой, тупроқ билан тўлдириб юборарди. Жала оқибатида тўпланган сувларни кетказувчи дренажлар (горизонтал қудуқлар) эскирганлиги туфайли лойқа сув тўғридан-тўғри футбол майдонига ҳам чиқиб кета бошлади. Бунинг устига, майдонимизда жаҳон андозаларидаги иситиш ва автоматик суғориш тизимлари мавжуд эмасди. Майдон чими, текислиги ҳам халқаро талабларга жавоб бермасди. Ҳозир ана шу камчиликларни бартараф этиш ишлари амалга ошириляпти.

Умид ака таъкидлаб ўтган ишлар «Пахтакор» марказий стадиони умумтаъмирининг дебочаси, яъни биринчи навбатидир. У шу йил 1 апрелга қадар якунланиши керак. Бизга маълум қилишларича, стадионни таъмирлаш ишларининг иккинчи навбати 1997 йилда бажарилади. Лойиҳа бўйича ёғоч ўриндиқлар тўласинча кўчириб олинади ва замонавий талабларга мос равишда янги ўриндиқлар ўрнатилади. Шунингдек, стадион таъмирланишининг иккинчи навбатида югуриш йўлкалари ҳам кўчирилиб, қайта қоплаш ишлари амалга оширилади. Лойиҳада стадионнинг устини ёпиш ишлари ҳам кўзда тутилган. Албатта, бу келажакдаги режалар. Шундай бўлса-да, мамлакатимиз бош стадионининг келажакдаги қиёфасини тасаввур этган ҳолда, кўнглимизда қониқиш ҳиссини туйдик.

Стадион таъмирланишининг биринчи навбатида кўзда тутилган ишларни Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлигига қарашли «Ўзмахсуссувдренаж» тресги қурувчилари амалга оширишаяпти. Шу кунгача трест ишчилари 8250 кв/метр чим кесиш, 4560 куб/метр тупроқ қазиб олиш ишларини бажаришипти. Кесиб олинган чимлар ташлаб юборилаётгани йўқ. Улар «Пахтакор» спорт мажмуидаги иккинчи стадион — машғулотлар майдонига келтирилиб, ётқизиляпти. Бу ишларни ҳам шу трест ишчилари бажаришяпти.

— Трестимиз стадионнинг биринчи навбат таъмир ишлари бўйича бош пудратчи ҳисобланади, — дейди бошқарма бошлиғининг ўринбосари Феликс Циркин. — Биз лойиҳачилар, буюртмачилар ва стадион таъмирланиши ишларига жалб қилинган ташкилотлар билан ҳамкорликда иш олиб бораяпмиз. Германиянинг «Штробак» фирмаси билан шартнома тузилган. Германияликлар стадион таъмирланиши учун маслаҳатчи вазифасини ўташ билан бирга иситиш, автоматик суғориш системалари ва халқаро майдонда ўзини оқлаган майса уруғи ҳамда уларга керакли миқдордаги ўғит аралашмалари етказиб беради. Унгача трестимиз бир қатор ишларни бажариши лозим. Ҳозиргача зиммамиздаги вазифанинг 30 фоизини бажардик. Иш жараёнида ўзига хос қийинчиликларга ҳам дуч келяпмиз. Жумладан, майдоннинг бир неча жойида балчиққа дуч келдик. Бу жойларни янада чуқурроқ қазиб, балчиқ ва лойни чиқариб ташлашга, ўрнини яна қайта қуруқ тупроқ билан тўлдиришга мажбур бўляпмиз.

Биз ишчиларга яратилган шарт-шароитлар билан ҳам қизиқдик. Вилоятлардан келганлар ётоқхоналар билан таъминланибди. Ишчилар учун икки маҳал иссиқ овқат ташкил этилган. Тушлик стадион ёнидаги «Пахтакор» кафесида қилинар экан.

Стадионда амалга оширилаётган ишлар билан танишар эканман, бундан икки йил муқаддам ушбу майдонда ўтказилган бир футбол учрашуви кўз олдимда жонланди. Ўшанда, «Мустақиллик кубоги» учун финалда Ўзбекистон миллий терма жамоаси ва Голландиянинг «Витесс» клуби ўзаро куч синашганди. Дарвоза ёнида қулай имкониятда турган «Витесс» ҳужумчисига ярим ҳимоячи жуда оддий вазиятдан тўпни аниқ етказиб беролмади. Ярим ҳимоячи асабийлашганча, яшил майдонни тепишга тушди. Чунки учрашувда ютқазаётган голландияликлар учун гол жуда зарур эди. Лекин улар бунинг уддасидан чиқишолмай, учрашувни бой беришди. Учрашувдан сўнг матбуот конференциясида «Виттесс» мураббийлари майдоннинг нотекислигидан шикоят қилишди. Ваҳоланки, «Пахтакор» мамлакатимизнинг энг текис майдони саналарди.

Демакки, энди бизда ҳам халқаро талабларга тўла жавоб берадиган майдон бунёд этиляпти. Қанийди, шундай майдонлар мамлакатимизда битта эмас, бир нечта бўлса, деган орзу-умид хаёлимдан кечди. Ўшанда томошабинлар ҳам оддий вазиятларда тўпни йўқотиб қўйишаётган футболчиларимиздан ноҳақ нолишмас, ўйинлар савияси янада ошган бўларди. Шундай хаёллар оғушида стадиондан чиқиб кетарканман, дарвоза ёнида «Ўзмахсуссувдренаж» трестининг бошлиғи Равшан Сирожиддиновга дуч келдим.

— Шундоққина Вазирлар Маҳкамасидан, йиғилишдан келаяпман. Агар биз амалга ошираётган ишлар билан танишган бўлсангиз, ана шундай таъмир ишлари республикамизнинг яна 13 та стадионида бажариладиган бўлди, — деди Равшан ака гўё хаёлимда кечаётган фикрларни англагандек. — Бизнинг трестимиз ўз зиммасига «Пахтакор» стадионидагидан фарқли ўлароқ, барча вилоят футбол майдонларида фақат дренажлар қазиш вазифасини олди. Қолган ишларни вилоятларда бошқа ташкилотлар амалга оширади. Бу деган сўз, республикамизнинг ҳар бир вилоятида жаҳон андозаларидаги яшил майдонлар барпо этилади, демакдир.

Албатта, бу хабар нафақат ўз мухлислари олдида ноўрин «изза» бўлиб қолаётган футболчиларимизни, балки мураббийлар ва кўп минг сонли футболсеварларни ҳам қувонтиради. Чунки бизнинг мамлакатимизда ҳам ниҳоят ажойиб ўйинлар учун шарт-шароитлар яратила бошланди. Эҳтиёж ва шарт-шароитлар уйғунлашган жойда истеъдодлар камол топиши, шубҳасиз.

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўз касбига садоқати, ширинсўзлиги билан эл-юрт олқишига сазовор бўлаётган ҳаким Тошпўлат Юсупов Наманган вилоятидаги кўп соҳали «Гўзал» шифохонасида бўлим мудири бўлиб ишлайди. Кўплаб ёш табобатчилар устози Тошпўлат ака буйракда йиғилган тошларни тиббий аппарат ёрдамида майдалаб тушириб юбориш, тиғсиз операциялар ўтказиш билан беморлар дардига малҳам бўлаётир.

СУРАТДА: олий тоифали шифокор Тошпўлат Юсупов.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ИПАК ИПЛАР

Касби туманидаги пиллачилик ширкати хўжаликларда етиштирилган хомашёни қабул қилиб, саноат корхоналарига жўнатиш билан шуғулланишга йўналтирилган.

Кейинги пайтларда пиллачилар томонидан етиштирилаётган қимматбаҳо хомашёга талаб бирмунча сусайди. Ширкат жамоаси саноат корхоналарига ярим тайёр маҳсулот юбориш борасида изланиб, шу ернинг ўзида пилла толасини ажратадиган, калава ўрайдиган мосламаларни ўрнатдилар. Улар пиллани қайта ишлайдиган КС — 10 русумли мосламадан унум билан фойдаланишмоқда. Ушбу мослама ёрдамида пилла толага ажратилаётир.

Калава ўраш цехида 12 та чарх ёрдамида толадан ипак иплар ўралиб, калавалар ҳосил қилинмоқда. Ҳозирги пайтда пиллани толага ажратиш, калава ўраш ишлари билан 30 нафар хотин-қиз банд бўлиб турибди.

Пилладан тайёрланган ипак иплар саноат корхоналарига жўнатилади. Шуниси диққатга моликки, ота-боболаримиз усули бўйича чархларда ўралаётган иплар махсус пиллани қайта ишлайдиган саноат корхоналарида тайёрланган иплардан пишиқлиги, нафислиги билан қолишмайди.

Ширкат жамоаси хомашёни қайта ишлашдан олинаётган фойда эвазига ишлаб чиқаришни кенгайтириш, янги-янги дастгоҳлар, ускуналар сотиб олишни мўлжаллаб иш тутаяптилар.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

КУНИГА 1500 ЖУФТ

Самарқандлик ишбилармон Мавлон Ҳамроевнинг саъй-ҳаракатлари билан шаҳарда яна бир қўшма корхона ташкил топди.

У Испаниянинг «Индастриал-трейдинг-мейнтекст-Витирани СА» фирмаси билан ҳамкорликда бир кеча-кундузда 1500 жуфт болалар ва катталар пайпоғи тайёрлайдиган ўн иккита ускуналарни олиб келишга муваффақ бўлди.

Кейинчалик корхона тўла қувват билан ишлай бошлагач, тайёрланаётган маҳсулотлар сони 2500 жуфтга етказилади. Эътиборли томони шундаки, буларнинг барчаси атиги ўттиз нафар ишчи кучи билан амалга оширилади.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚЎШИМЧА ИШ ЖОЙЛАРИНИ ЯРАТГАН «АГАМА»

Зафаробод шаҳарчасида «Агама» қўшма корхонасининг очилганига ярим йилдан ошиб кетди.

Шу қисқа муддат ичида мазкур корхона маҳсулотлари ўзининг ҳар томонлама қулайлиги билан харидорларга манзур бўлмоқда.

Филиал директори И. Самаликовнинг таъкидлашича, маҳсулотлар сифати — асосий мезон. Харидор диққатини тортади. Уни таъминлаш мақсадида корхонага Италия, Германия ва Япониядан келтирилган дастгоҳлар ўрнатилган. Ушбу дастгоҳларда 70 дан ортиқ зафарободлик хотин-қиз меҳнат қилмоқда.

Т. ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОЛИЖАНОБ, ЭЗГУ ТАДБИР

Корея Республикаси пойтахти Сеул шаҳрида «Самсунг» корпорациясининг кардиожарроҳлик марказида ўзбекистонлик тўрт қиз мураккаб ташрих этилиб, юрак хасталикларидан холи қилинди. Болалар соғайгач, ватанларига қайтиб келишди.

Тошкент аэропортида уларни шу эзгу тадбир ташкилотчилари, шифокорлар, ота-оналари кутиб олишди. Ўнлаб олижаноб кишилар юраги туғма касал бўлган қизалоқлар саломатлигини тиклашда иштирок этдилар. Булар аввало мазкур тадбирни ташкил этишни ўз зиммасига олган «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармасининг ходимларидир. «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси болалар ва уларнинг оналарини кўзланган манзилга текин олиб боришди. Корейслар диёрида «Самсунг» корпорацияси кардиожарроҳлик маркази мутахассислари уларни оталиққа олишди. Марказ мутахассислари қизалоқларни ташрих этибгина қолмай, қисқа муддат ичида беморлар саломатлигини тўла тикладилар. Бунинг учун соф тиббий тадбирлардан ташқари беморлар руҳиятини кўтарувчи дастурлар ҳам кўзда тутилган эди. Шифохона ходимларининг ҳамдардлиги ва самимийлиги, ширин сўзлиги ҳам болаларнинг тез соғайишига ёрдам берди.

— Корейс шифокорларига ва бу тадбирни амалга оширишда иштирок этган барча кишиларга қалбимиздаги миннатдорлик туйғуларини ифодалашга сўз топиш қийин, — деди учрашув чоғида «Соғлом авлод учун» жамғармаси бошқарувининг раиси Гулнора Йўлдошева. — Тақдир тақозаси билан ётган жойидан қўзғала олмайдиган бемор қизлар эндиликда барча тенгдошлари каби яшашлари, ўқишлари, ўйнашлари мумкин. Бу катта ғалаба, болаларнинг ўзлари учун ҳам, уларнинг ота-оналари учун ҳам, бу ишда кўмаклашган барча кишилар учун ҳам катта бахт.

— Мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик аниқ ишлар билан мустаҳкамланмоқда, — деди аэропортдаги учрашувда иштирок этган Корея Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Со Кон И. — Ўзбекистонлик болаларнинг соғлиғини тиклаш юзасидан амалга оширилган олижаноб тадбир бунга мисол бўла олади. Бу тадбир давомида вужудга келган ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик туйғулари бошқа барча ишларимизда ҳам йўлдош бўлади, деб умид қиламан.

Учрашув маросими тугагандан сўнг болалар «Тез ёрдам» махсус машиналарида республика Соғлиқни сақлаш вазирлигининг академик Воҳидов номидаги жарроҳлик илмий маркази шифохонасига келтирилди. Олис мамлакатдан самолётда келиш уларнинг аҳволига таъсир қилиши мумкин. Шу сабабли улар бу ерда ҳар томонлама текширувдан ўтадилар, зарур бўлса, уларга тиббий ёрдам кўрсатилади.

(ЎзА).

• Ҳашар

ЖУРНАЛИСТЛАРГА АТАЛГАН ЮЗ МИНГЛАР

Хоразм вилоятида матбуотни қўллаб-қувватлаш бўйича шанбалик ўтказилди.

Воҳадаги аксарият меҳнат ва ўқув жамоаларининг ташаббуси ва вилоят ҳокимининг қарорига биноан ўтказилган ҳашарда жами 100 мингдан зиёд киши фаол иштирок этди. Биргина Урганч шаҳрининг ўзида 153 минг сўмлик маблағ тўпланди. Шаҳардаги 400 дан кўп корхона, ташкилот ва муассасаларнинг 45 мингга яқин ишчи-хизматчилари баҳамжиҳат меҳнат қилдилар. Айниқса, «Қурилиш материаллари заводи», мебелсозлик бирлашмаси, «Шароб» ҳиссадорлик жамиятлари кўп моддий бойлик яратдилар.

Дастлабки маълумотларга қараганда, меҳнат жамоалари ўша куни жами 500 минг сўмдан зиёд маблағ ишлаб топдилар. Бу маблағнинг бари вилоятдаги мавжуд оммавий ахборот нашрлари ихтиёрига берилади. Таҳририятлар эса уни ўзларининг моддий имкониятларини кенгайтириш, ижодкорларни ижтимоий муҳофаза этишга сарфлайдилар.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«НЕГА ҚАЙНОНАМНИ ЯХШИ КЎРАМАН?»

Мустақил диёримизда аёллар фаоллиги, уларнинг жамоат ишларидаги иштироки тобора ўсмоқда.

Бунда, албатта, жойлардаги хотин-қизлар қўмиталарининг хизмати катта.

Яқинда Ғаллаорол туманида «Нега қайнонамни яхши кўраман?» мавзуида бўлиб ўтган давра суҳбати фикримизнинг далилидир. Унда ўн иккита хўжалик, саккизта маҳалладан энг фаол аёллар иштирок этишиб, оила мустаҳкамлиги, қайнона-келин муносабатлари хусусидаги фикрларини ўртага ташладилар.

Н. ҲАЙИТБОЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН-ХИТОЙ
"СУВЖИҲОЗГАЗ"
ҚЎШМА КОРХОНАСИ

СУВ ВА ГАЗ УЧУН ТУРЛИ МОДЕЛДАГИ ХЎЖАЛИК ВА САНОАТ СЧЁТЧИКЛАРИНИ, ШУНИНГДЕК КЎП ВАЗИФАНИ БАЖАРА ОЛАДИГАН УНИВЕРСАЛ ГАЗ ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЛАШ АППАРАТЛАРИНИ СОТАДИ.

Бу аппарат электр пайвандлаш,шунингдек газ билан пайвандлаш аппаратлари ўрнини бемалол босади.

У 220 V дан 380 V гача кучланишли электр қувватида ишлайди. Бу энг қулай ва бир жойда туриб бажариладиган пайвандлаш ишларида ҳамда кўчма шароитлардаги пайвандлаш ишларида энг универсал аппарат ҳисобланади. Пайвандлаш ишларида ***1,5-5 мм****. диаметргача бўлган турли электродлардан фойдаланиш мумкин.*

Бу аппарат ёрдамида турли ёриқларни аниқ пайвандлаш ва турли хил пўлатларни,углеродли зангламайдиган, паст легирланган пўлатларни ва чўянни пайвандлаш мумкин (электр қуввати эса пайвандланаётган материалнинг ва электроднинг тегишли нуқтаси ва диаметрига қараб кўпроқ ва камроқ даражада қўлланилиши мумкин.

Шу билан бирга газ пайвандлаш аппаратидан фойдаланиш жараёнида турли-туман рангли металларни ҳамда турли пластмасса (челак,тоғора,қувур ва ҳоказо) буюмларни паст даражада пайвандлашда фойдаланиш имконияти бор.

Аланганинг иссиқлик даражасини юқорига кўтариш ёки пастга туширишни бошқариб туриш мумкин.

Бу усулда электр пайвандлаш электр қувватини 40 фоизга тежаш имкониятини беради. Демак, одатдаги электр пайвандлаш аппаратлари бундан кўпроқ электр қуввати сарфлайди.

Газ пайвандлаш эса одатдаги газ пайвандлаш аппаратларига нисбатан хомашёни 55 фоизга тежаш имкониятини беради.

ТЕХНИК ХУСУСИЯТЛАРИ:

Ишга кириш кучланиши 380/220 V Фойдаланишда ишлатиладиган ёнилғи А76/А93 бензин Пайвандлаш миқдори: енгил эрийдиган буюмлар ва пластмассаларни пайвандлаш. Бензин сарфи: 0,125 кг/соат Электр қуввати сарфи: 30 В/соат	Сарф этилаётган иссиқлик: 1000 даража С Электр қувватини бошқариш чегараси: 70/160 А Эркин ҳаракат кучланиши: 50 V Давомийлиги: (фоиз) 100 /70А/ 60 /100А/ 60 /160А/ 60 /160/	Ишлаш пайтидаги кучланиш: 22 V/ 26 V Пайвандлаш учун энг кам электр токи миқдори 125 А Энг кам миқдордаги қувват сарфи: 3 KW Кичик ҳажмдаги оғирлиги - 20 КГ

ТАЪМИНОТЧИ: ЎЗБЕКИСТОН-ХИТОЙ "СУВЖИҲОЗГАЗ" ҚЎШМА КОРХОНАСИ.

Бизнинг манзилимиз:

Тошкент шаҳри, Ҳамза тумани, Воровский кўчаси, 26-уй.

Телефонлар: *96-70-94, 96-53-71.*

UzBAT A.O. BAT Central Asia A.O.

SECRETARIES & TRANSLATORS

Our Uzbek-British joint venture is the largest foreign investment underway in Uzbekistan.

British-American Tobacco has interests in **over 50 countries** worldwide with close to **200,000 employees.** We are committed to becoming the premier tobacco and cigarette producer in Central Asia.

If you would describe yourself as a good or excellent English speaking graduate who enjoys translating, writing, or administrative work, we invite you to apply for aposition with us.

Preference may be given for candidates with excellent knowledge of language, computer word processing and spreadsheet skills, experience with foreign or joint-venture offices, studies or travel abroad **(especially to England or the United States)**, or knowledge of technical or financial English.

You can apply for employment at our Tashkent or Urgut sites by completing our standard application form, available at the entrances to:

Tashkent Tobacco Factory, Nasirov St. 77 (off former Sofiski Prospect)
Urgut Fermentation Plant, Navoi Avenue 10, Urgut
Samarkand Fermentation Plant, Rudaki St.150, Samarkand

Make Your Mark On Uzbekistan's Business Future!
Enter A Challenging and Rewarding Career With BAT!

Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси Қонунчиликни мустаҳкамлаш муаммолари ва прокурор-терғов ходимлари малакасини ошириш маркази жамоаси кафедра мудири И. Х. Ҳакимовга синглиси

ХОЛБУВИнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси «Фан» нашриёти жамоаси нашриётнинг кекса ходими, меҳнат фахрийси

Абдувохид РАСУЛЕВнинг

вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси республика телевидениесининг ижодий жамоаси режиссёр Н. Собиржоновга онаси

Моҳлархон ҚОДИРОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институти раҳбарияти, «Механизация» маркази ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги технологияси кафедраси жамоаси ассистент Зафар Рўзиқуловга онаси

Ёғилой РАЖАБОВАнинг

бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• 1996 йил — Амир Темур йили

«НАФАҚАТ СОҲИБҚИРОН, БАЛКИ СОҲИБИ ЗУҲУР»

Турк тарихчиси Мустафо Али (1541-1600) Амир Темурга ана шундай юксак баҳо берганди

Хорижий мамлакатларда ҳазрат Амир Темур ва унинг авлодлари ҳақида ёзилган асарлар жуда кўп. Аммо уларнинг ҳаммаси ҳам бизга маълум эмас. Шу туфайли мен хорижий тилларни билувчи дўстлардан юртимиз, Амир Темур ҳазратлари ва бошқа буюк инсонлар ҳақида ёзилган асарларни топиб, уларни таржима қилиб, тарихимизни бойитишдек савоб ишда фаол бўлишларини сўрайман.

Яқинда таниқли тилшунос иним Абдузуҳур чет элда бўлганида янги маълумотлар тўплаб келганини менга маълум қилди. Мен ундан тезроқ бир мақола ёзишини сўрадим. Мазкур мақола XVI аср турк тарихчиси Мустафо Али ҳазрат Амир Темурни ҳам соҳибқирон, ҳам соҳиби зуҳур деб атагани ва унинг шахсиятига тўғри ёндошгани билан эътиборлидир. Бу мақолада Темурнинг Оврупо халоскори бўлгани ҳақида ишонарли маълумотлар бор.

Академик Бўрибой АҲМЕДОВ.

Амир Темурнинг қимматли меросини ўрганиш соҳасидаги илмий изланишлар тобора ривожланиб бормоқда. Соҳибқирон ҳақида хорижда нашр қилинган энг яхши асарларни ўзбек тилига таржима қилиш ва уларни халқимизга таништириш ишлари ҳам анча жонланиб қолди. Буюк бобомизнинг исму шарифларини ҳатто инглиз тилининг катта Уебетер изоҳли луғатида ҳам (1428-1429 бетлар) учратиш мумкин. Амир Темур ҳақидаги маълумотлар турли мамлакатларда нашр қилинган тарих қомусларида, жуда кўп рисола, китоб ва мақолаларда берилган. Унинг фаолиятини ҳаққоний ёритганлар қаторида таниқли турк тарихчиси Мустафо Али Абдулла Ғолиб ўғли (1541-1600) алоҳида ўрин тутади. Мустафо Али номи билан машҳур бўлган бу инсон Туркия шаҳзодаси Салимнинг ва бошқа султонларнинг девонхона котиби («дафтардори») бўлиб хизмат қилган. У ўттиздан ортиқ китоб ҳамда «Меҳр ва вафо» номли шеърий девоннинг муаллифи. Мустафо Али Туркиянинг Босния, Қоҳира ва Дамашқдаги ваколатхоналарида ҳам хизмат қилган. Умрининг охирги йилларида Маккада Ҳаж сафарида бўлган ва Жиддада 1600 йилда вафот этган. Асарлари ичида «Тарих мазмуни» («Магнум опус») алоҳида диққатга сазовордир. Бу асар тўрт жилддан иборат бўлиб, унинг биринчи рукни фалакиётшунослик, география ва инсоннинг пайдо бўлиши, иккинчиси — ислом дунёсидан аввалги давр, учинчиси — мўғул ва туркий сулолалари ва ниҳоят тўртинчи рукни Туркия империясининг тарихига бағишланган. Бу асар 1592-1593 йилларда ёзилган бўлиб, унда араб, форс ва турк тилларидаги адабиётлардан фойдаланилган. Асарнинг учинчи ва тўртинчи бобларида Амир Темурнинг сиёсий ва ҳарбий фаолияти баён қилинган.

АҚШлик олим Корнел Х. Флайшер 1982 йилда Принстон университетида Мустафо Али меросини саккиз йил ўрганиб, унинг ижодида Туркия империяси тарихига доир маълумотлар ҳақида докторлик диссертациясини ёқлаган ва 1986 йилда уни рисола ҳолида нашр эттирган. Бу китобда Мустафо Алининг «Тарих мазмуни» асарининг инглиз тилига таржимаси ва унинг илмий таҳлили берилган. Китобнинг бир бобида Мустафо Алининг Амир Темур ҳақида ёзганлари шарҳланган. К. Х. Флайшернинг бу китоби Шимолий Америкадаги Ўрта Шарқ илмий-тадқиқот уюшмасининг биринчи мукофотига сазовор бўлган. Мустафо Алининг мероси Канада шарқшуноси Э. Бирнбаум, АҚШ олими Андреас Тиетсе, немис тарихчиси Б. Флеминг ва бошқалар томонидан ўрганилган. Унинг номи, айниқса, Туркияда, ўз ватанида, маълум ва машҳурдир. Турк тарихчиси Отсиз Ниҳол томонидан Мустафо Али асарларининг рўйхати тузилиб, Истанбулда 1968 йилда нашр этилган. Унинг асарлари инглиз ва немис тилларига таржима қилинган. Мустафо Али «Тарих мазмуни» асарини ёзишда Ибн Арабшоҳ, Шарафиддин Али Яздий, Мирхонд ва Хондамир каби машҳур тарихчиларнинг асарларини ўрганган ва улардан фойдаланган. Ўзи эътироф этишича, бу тарихчилар Амир Темур ҳақида ижобий фикрлар билдирган, лекин Туркияда соҳибқиронга муносабат анча салбий бўлган. Чунки Амир Темур турк султони Йилдирим Баёзидни 1402 йилда Анқара яқинидаги жангда енгиб, уни асир олгани туфайли Темурни Туркия тарихчилари мақтаб ёзмаганлар. Бироқ Мустафо Али юқоридаги фикрларини баён этиб, «Энг ҳаққоний тарихни ёздим» деб кўрсатади. У Амир Темурнинг мавқеини турк султонларидан кўра юқори қўяди ва соҳибқироннинг ўз юртини тўғри идора қилганига ўта ижобий баҳо беради. Мустафо Али Темурнинг Султон Баёзиддан ҳар томонлама устун эканлигини айтиб, унинг умуман, мусулмон амирлари ичида энг кучлиси эканлигини, ислом дунёсини сиёсий ва диний жиҳатдан бирлаштиришда буюк хизмат қилганини таъкидлайди. Амир Темур турк империясига қарши юриш қилишдан аввал Султон Баёзидга ўз элчиларини юбориб, ундан бошқа юртларни забт этмасликни сўраганида, Баёзид Амир Темур элчиларини қаттиқ ранжитган ва ҳатто уларнинг ҳаётига хавф солган. Баёзиднинг бу қилмиши дипломатик алоқага зид. Шундай огоҳлантириш ҳам Баёзидга таъсир қилмагани туфайли Амир Темур мардларча йўл тутиб, онгли мусулмон сифатида Туркия империясини босиб олишга тамоман ҳақли эди, деб ёзади Мустафо Али. Амир Темур Туркия империясининг қонунлар тизимини янгилади, порахўр қозиларни ишдан ҳайдади ва шариат қоидаларига риоя қилувчи тартиб ўрнатди. Баёзид ишдан бўшатган хон ва бекларни ўз мансабига қайта тиклади. Умуман, Амир Темурнинг Туркияга келиши бу мамлакатнинг сиёсий ва маданий ҳаётида янги ўзгаришлар ясади.

Мустафо Алининг ёзишича, жаҳонда учта соҳибқирон бўлган: Искандар Зулқарнайн (Македониялик Александр), Чингизхон ва Амир Темур. Умуман, султонлар икки хил бўлади. Биринчиси: маълум ҳудудни идора қилиш сулоласидан мерос бўлиб қолган султонлар. Иккинчиси: давлатни қўшин кучи билан эгаллаб, Аллоҳнинг марҳамати («Мусййид мин инд Аллоҳ») билан ўзларининг катта ютуқлари эвазига бошқариш ҳуқуқига эга бўлганлар. Бундай султонлар «соҳиби зуҳур» деб аталади. Мустафо Али кўрсатишича, Амир Темур бир йўла соҳибқирон ва соҳиби зуҳур бўлиб, ҳеч қачон урушда енгилмаган, буюк омадли, муваффақиятни қўлга киритишнинг моҳир устаси бўлган.

Асарда Амир Темурнинг Туркия империясига сиёсий ва маданий жиҳатдан кўпгина ижобий таъсири бўлганлиги айтилади. Хусусан, ўша даврда Туркияда шариат тартиб-қоидалари қўлланилмас эди. Қонун — давлатнинг асоси бўлиб, у шу ҳудудни бошқаришда энг муҳим қоида ҳисобланган. Шариат эса, барча мусулмон аҳли учун умумий, зарурий ва муқаддасдир. Қонунни инсонлар тузган бўлса, шариат илоҳий кучга эгадир. Мустафо Али давлат ва дин бошқарувини фарқлаб, Амир Темур бир йўла ҳар иккисига риоя қилганини айтади ва турк султонлари фақат қонун кучи билан иш юритганларини танқид қилади. Кейинчалик турк султонлари темурийларнинг сиёсатини яхши ўргандилар ва ўзларининг бошқарувида Ҳусайн Бойқаро тажрибасини қўллаганлиги айтилади. Улар ислом динига мансуб ва сиёсий анъаналари асосида диний мафкура яратдилар. Амир Темур биринчи бўлиб турк империясини енгди ва кўпгина Оврупо мамлакатларини унинг зулмидан қутқаришга муяссар бўлди. Инглиз тарихчиси Ж. Х. Парринг ёзишича, Овруподаги христиан давлатларининг бошлиқлари Амир Темурни ўз халоскори сифатида танидилар. Ҳатто Византия империяси унга мукофот беришни таклиф қилди. Кастелияликлар (Испания) ўз элчиларини юбордилар, лекин улар, афсуски, Самарқандга етиб келганларида, соҳибқироннинг оламдан кўз юмганидан хабар топдилар. Англияда нашр қилинган «Кембридж ўрта асрлар тарихи» китобида Амир Темур турк султонини енгганидан сўнг «Ғарб бир марта эркин нафас олди» деб ёзилган. Ҳақиқатдан ҳам турли хорижий манбаларни ўрганиш натижасида Амир Темур турк мусулмонлари ва Оврупо христианлари ўртасидаги муқаддас урушни тўхтатиш тарафдори сифатида майдонга чиққанлиги маълум бўлади. Шу сабабли ҳам Мустафо Али Амир Темурни бошқа султонлардан фарқлаб, у ҳақиқий мусулмон бўлиб, бир йўла соҳибқирон ва соҳиби зуҳур унвонига эга эканлигини алоҳида қайд этади. Бошқа манбаларда ҳам айтилишича, Амир Темурнинг истилоси Усмонли туркларни Оврупони забт этишдан қисқа даврга тўхтатди.

Амир Темурнинг ҳарбий юришлари маданий жиҳатдан баъзи ўзгаришларга сабаб бўлди. АҚШ олими Хамилтон А. Р. Гиббнинг ёзишича, Амир Темур ўз салтанатидаги котибларини тарихий маълумотларни йиғиб, асар яратишга ундаб, унинг айрим қисмларини ўз ҳузурида ўқиб беришларини таклиф этган. Бу асар «Тарихи хони» деб аталган.

Амир Темур Туркия империясини забт этганидан сўнг Оврупо давлатларининг унга муносабатлари ижобий тус олди, турли сиёсий, иқтисодий савдо ва маданий алоқалар ривожланди. Ҳаттоки Шарқда одат тусига кирган тарихий эсдаликлар ва саёҳатномалар ёзиш Оврупода ҳам кучайди. Машҳур Марко Поло саёҳатномаси арабчага таржима қилинди. Жон Мандевили ва Пиер д'Аилли географияси Осиёга етиб келди. Марказий Осиёдан шойи, пахта, буғдой, гуруч ва бошқа маҳсулотлар Венеция ва Генуяга, у ердан бошқа жойларга юборилди. Ҳинд олими Ширин Мосвийнинг «Мўғул империясининг иқтисоди», «Статистик тадқиқот» (Деҳли, 1987, 378-383 бетлар) асарида кўрсатилишича, темурийлар Ҳиндистонни забт этганидан сўнг ҳар йили бу мамлакатга кўплаб кумуш ва 25 мингта зотли от («ўзбек отлари» дейилган) юборилган. Кўпгина хорижий олимлар Амир Темурни мўғул деб атаган бўлсалар, эндиликда уни «Мовараунnаҳрдаги Шаҳрисабздан чиққан барлос туркларидан» деб кўрсатмоқдалар. Хусусан, Р. Е. Фрикенберг масъул муҳаррирлигида нашр этилган «Деҳли асрлар давомида. Аҳоли маданият ва жамият тарихидан маълумотлар» (Деҳли, 1986, 52-бет) китобида анча тўғри фикрлар баён қилинган. Америка олими У. Л. Лангер тузган «Жаҳон тарихи қомуси»да (Бостон, 1963) ҳам Амир Темур шахсияти ва фаолияти ҳақида ҳаққоний маълумотлар (326-330 бетлар) берилган ва Султон Баёзиднинг «провакацион муносабати» (326-бет) қораланган. Немис тарихчиси Ф. Тайешнернинг ёзишича, Амир Темурнинг турк империясини енгиши натижасида Византия ипмерияси яна ярим аср умр кўрди. 1402 йилнинг 20 июлида Анқаранинг шимолий-шарқий тарафидаги Чубуқобод водийсида Амир Темур ва Йилдирим Баёзид яккама-якка жанг қилдилар ва унда Амир Темур ғолиб чиқиб, Баёзидни асир олди. Бу жанг Оврупо учун катта тарихий аҳамиятга эга бўлганини кўпгина тарихчилар қайд этганлар. Мустафо Али ҳам масалага алоҳида урғу беради. Унинг изоҳича, Амир Темур қонуний мустақил ва ислом ғояларига содиқ бўлган умумий шариат тартиб-қоидалари билан иш кўрди. Қонуний мустақиллик деганда, амирликнинг ўз ҳарбий қўшини, ҳуқуқий ва хусусий мулкчиликни қаттиқ туриб ҳимоя қилиши назарда тутилган. Агар султон мусулмон бўлса, шариатнинг ҳар бир ҳарфига риоя қилмоғи зарур. Мустафо Али кўрсатишича, XIV аср охири ва XV аср бошларида тўрт буюк давлатни — ўзбек, сафавийлар, турк ва темурийларни бирлаштирган жуда улуғ империя вужудга келдики, уларнинг барчаси тенг ҳуқуқли ва мусулмон туркий давлатлари эдилар. Мустафо Али меросининг тадқиқотчиси Корнел Х. Флайшер, туркий давлатларнинг бошқарувида учта ўзаро боғлиқ принцип — шариат, қонун ва султон муҳим бўлиб, улар ҳам ўз навбатида дин, давлат ва бошқарувнинг туркий йўли билан боғлиқдир, деб ёзади. Мустафо Али, юқорида таъкидлаганимиздек, Амир Темурни фақат соҳибқирон эмас, балки яна бир юксак унвон — соҳиби зуҳур деб атаганди. Ўша даврда турк тарихчиси ўзининг юртини истило қилган шахсга мардлик ва ҳаққонийлик билан ёндошгани кишини ҳайратга солади.

Абдузуҳур АБДУАЗИЗОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби,
профессор.

• Шеърият

ИШОНЧ, НОМИНГ БУНЧА МЎЪТАБАР, СЕН – ОНАСАН, ЭЪТИҚОД – ПАДАР

ҲАЁТ ИШҚИ

Қалтирайди дарахт шохида,
Маъюс турган энг сўнгги япроқ,
Катта армон сезиб оҳида,
Вужудимни босади титроқ.

Учиб тушган ўзга япроқлар,
Йўлакларда поёндоз бўлмиш.
Эҳ, қадрдон кузги япроқлар,
Бошингизда минг битта ташвиш.

Қалтирайди... қалтирар қалт-қалт
Шох бошида энг сўнгги япроқ,
Аянчлидир қуламоқ, албат
Ҳайҳот,кўнгил истар яшамоқ.

ИШОНЧ

Ишонч, номинг бунча мўътабар,
Сен — онасан, эътиқод — падар.
Шундан сенга лойиқ бўлмасдан
Яшаш ўлим билан баробар.

Мен тоғдаман — тоғ боши туман,
Гуллайдиму бунда ёсуман...
Э воҳ, бунча айлади мафтун,
Тоғ бағрида гуллаган чаман.

Тонг юлдузни кўзладим — ана,
Ўз-ўзимча сўзладим анга.
Топилмасин қанча ҳамрозлар.
Шеърим билан бўзладим яна.

Дўстим менга кетди ишониб,
Қайга боргум мен ундан тониб,
Ҳайиқаман: эплолмасам гар,
Қалбим кетар бутунлай ёниб!

***

Аё, вафо! Майли, сина
Энг аввало, ўзинг чида,
Ўтли ҳажринг қаршисида
Шафқат айла, на ҳолим бор.

Ўн саккиз минг олам аро,
Инсонга кўп ризқ-рўз раво.
Гар куйдирсанг, Ҳақ таолло
Кечирмагай — уволим бор.

Ошиқ бўлиб яралибман,
Ҳамроз бўлиб алданибман.
Ахир шоир саналибман —
Ўзим севган аъмолим бор.

Илм баҳри — тугал савоб,
Гарчанд ҳаёт — қизиқ китоб,
Ҳар бирига топгил жавоб —
Ўн саккиз минг саволим бор...

ҚОР

Қор ёғмоқда, пардай оппоқ қор,
Деразамнинг орти — мўъжиза!
Лекин бунда бир ўхшашлик бор:
Қор ҳам ўсмир қиздай покиза!

Замин узра ёғаётир қор —
Мен шеър ёзган қоғоздай оппоқ.
Бунда яна бир ўхшашлик бор:
Қор онамнинг меҳри янглиғ оқ!

Осмон Ерни қўмсаган каби
Онажоним мени соғинар...
Ором топмас ҳислар мендаги —
Қор эмас, оқ меҳр ёғилар!

Сафар ОЛЛОЁР.

Диққат, янгиликлар!

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки эркин муомаладаги валютада янги омонат турларини таклиф этади.

Валюта омонатлари Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан, шунингдек Ўзбекистон ҳудудида доимий равишда истиқомат қилувчи чет эл фуқаролари ҳамда фуқаролик ҳуқуқига эга бўлмаган шахслар томонидан ҳам очилиши мумкин.

"Талаб қилиб олинадиган" омонатларга йилига 2 фоиз, муддати камида 1 йил бўлган "муддатли" омонатларга эса 4 фоиз миқдорида эркин муомаладаги валютада даромад тўланади.

"Талаб қилиб олинадиган" омонатта камида 200 АҚШ долларига , "муддатли" омонат очишингиз учун эса 500 АҚШ долларига тенг миқдорда эркин муомаладаги валюта қўйилса ёки нақд пулсиз ўтказилса кифоя.

Тўлиқ маълумотларни Халқ банкининг исталган муассасасидан ёки қуйидаги телефонлар орқали олишингиз мумкин:

45-35-41, 33-51-95.

Халқ банки сизнинг хизматингизда.

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки.

Битирувчи курс талабалари ва дипломли шахслар учун АҚШ университетлари аспирантурасида ўқиш имкониятлари

The 1996 Freedom Support Act Graduate Fellowship Program

The US Government is pleased to announce the 1996 Freedom Support Act Graduate Fellowship Program which provides grants to citizens of the NIS countries. The Program is funded and supervised by the United States Information Agency, and is administered by ACCELS, IIE, IREX, and the Soros Foundation. The Fellowship offers the opportunity to pursue one or two years of graduate study in the following fields:

communications/journalism — **education administration**
library and information science — **public policy**

The Fellowship will provide financial assistance to qualified individuals from the NIS countries who lack sufficient funding to enroll in graduate programs at US institutions. Fellows may have the opportunity to seek an eight to twelve-week summer internship for practical training in the field of specialization. A number of the one-year placements for the FSA Graduate Fellowship will be non-degree professional development awards designed for individuals with a minimum of three years work experience in the field they will study in the US. Depending on the type of program and field of specialization, the other FSA Graduate Fellowships may lead to a graduate degree or certificate from a US institution.

Under the terms of the grant and the laws governing the student visa required for participation in the programs, Fellows must return to their home country immediately upon completion of the program for a period of at least two years.
Competition for the Fellowship is merit-based and open to anyone who meets the specific criteria. The complete list of eligibility requirements and selection criteria are included in the applications and are available from the advising centers and representational offices listed below. Partial criteria are listed here.

- *citizen of NIS countries;*
- *lacking a source of funding for study in the US or access to another US-based training program;*
- *hold an undergraduate degree (four or five-year program) with good academic standing by the start of the proposed academic program in the United States in summer 1996;*
- *proficient in spoken and written English at the time of application; all semifinalists will be required to take TOEFL;*
- *able to demonstrate professional aptitude and leadership potential in the field of specialization.*

Applications can be obtained from one of the advising center or representational offices listed below. Deadline for application is **January 26, 1996**. Late or incomplete applications will not be considered.

ACCELS Office:
16-A Lakhuty St.,
7th Floor, Room #716
Tashkent 700015, Uzbekistan
Tel: (3712) 56-55-47

IREX Office:
88 Khurshid St., Apt.42
Tashkent, Uzbekistan
Tel: (3712) 35-21-71

ACCELS Educational Advising Center:
80 Uzbekistan St.,
1st Floor, Room #112
Tel: (3712) 45-80-56

Samarkand Branch of ACCELS:
39 Amir Temur St.,
Samarkand, Uzbekistan
Tel: (3662) 35-67-80

Nukus Branch of ACCELS:
3 Karakalpakstan St.,
2nd Floor, Nukus
742000, Karakalpakstan
Tel: (36122) 4-28-61

Namangan Branch of ACCELS:
4 Mashrab St., 4th Floor
Room #421, 422
Namangan, Uzbekistan
Tel: (36922) 6-27-50

ТАШКИЛОТ

ЯНГИ 2 ДОНА МТЗ-80 (МИНСК) ТРАКТОРЛАРИНИ СОТАДИ ЁКИ ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИГА АЛМАШАДИ.

Тел.: 63-74-10 (9.00—16.00), 65-38-76, 68-69-32 (кечқурун).

Тошкентда, биринчи марта тўла таркибда фонограммасиз!

BONEY M

BONEY M гуруҳининг
катта концерти
1996 йил 16-17-18 январь кунлари
Халқлар дўстлиги саройида бўлади.
Ўзбекистон Республикасидаги концерт дастури ҳомийси
QUICK STOP GROUP SMIRNOFF®
билан биргаликда.
Концерт соат 19.00 да бошланади.
Чипталар "Халқлар дўстлиги", "Туркистон" саройлари кассаларида сотилаяпти.
"Бони М" гуруҳи концертларини видеотасвирга туширишга рухсат этилмайди.

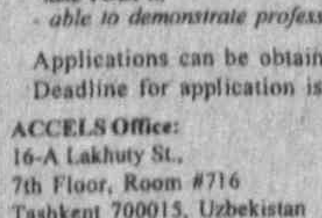

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир— Э. Болиев.
Навбатчи — Ғ. Эшмуродов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 020. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 20.10.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

1 2 3 4 5 6